

Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego

jest proinnowacyjną jednostką, mającą wieloletnie doświadczenie
we współpracy z przemysłem

W tym roku obchodzimy 57. rocznicę powstania Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego. Ten okres aktywnej działalności obfitował wieloma zmianami organizacyjnymi poszerzającymi zakres działalności Instytutu, również poprzez konsolidację z innymi jednostkami badawczo-rozwojowymi. Zdecydowanie wzmocniło to potencjał naukowo-badawczy jednostki zapewniając dużą elastyczność i szybszą odpowiedź nauki na wyzwania rynku.

Dziś Instytut działa w trzech podstawowych obszarach: konstrukcja maszyn, górnictwo skalne i zagospodarowanie odpadów. Priorytetem z jednej strony jest zachowanie wysokiego poziomu naukowego, a z drugiej efektywna działalność przynosząca dochody. Instytut aktywnie uczestniczy w zmianach, jakie dokonują się w naszej gospodarce, rozszerzając działalność i dostosowując ofertę do jej potrzeb i oczekiwań. Szczególnie ważny dla nas jest obszar surowców i odpadów, gdzie prowadzona jest ścisła współpraca z przemysłem wydobywczym, w tym z górnictwem węgla kamiennego. Chodzi głównie o wykorzystanie ogromnej ilości odpadów górnictwa, czyli tzw. surowców towarzyszących, które po odpowiedniej przeróbce mogą być zastosowane np. w budownictwie drogowym.

Instytut, poza sferą B+R od dawna zajmuje się także normalizacją oraz certyfikacją wyrobów i systemów zarządzania. Prowadzimy: sekretariaty komitetów technicznych PKN/KT 14 i PKN/KT 108. Pierwszy zajmuje się maszynami i urządzeniami dla budownictwa, pmb i górnictwa skalnego, a drugi kruszywami i kamieniem budowlanym. Braliśmy udział w opracowywaniu i we wdrażaniu norm europejskich w Polsce. Jesteśmy jednostką ekspercką w tej dziedzinie. Wysoko oceniany jest sekretariat komitetu technicznego ISO/TC 195, który zajmuje się opracowywaniem norm dotyczących maszyn i urządzeń budowlanych. Warto dodać, że w dziedzinie normalizacji nasi eksperci pracują w różnych gremiach, unijnych i krajowych.

Z działalnością normalizacyjną w naturalny sposób łączy się certyfikacja. Posiadamy akredytację PCA, jako jednostka

certyfikująca wyroby i systemy zarządzania. Jesteśmy jednostką notyfikowaną UE o numerze 1454 w zakresie dyrektyw: maszynowej, hałasowej, kompatybilności elektromagnetycznej oraz wyrobów budowlanych. Instytut prowadzi certyfikację tzw. zakładowej kontroli produkcji u producentów wyrobów budowlanych, którzy m.in. na tej podstawie mogą wystawiać deklaracje zgodności i mogą umieszczać na tych wyrobach oznakowanie CE. Prowadzimy ponadto wszechstronne badania wyrobów we własnym akredytowanym przez PCA laboratorium, które jest niezależne w strukturze Instytutu.

Minister Gospodarki upoważnił Instytut do prowadzenia nadzoru nad ośrodkami szkolenia operatorów maszyn. Opracowujemy dla nich programy nauczania oraz przeprowadzamy egzaminy na odpowiednie uprawnienia operatorskie. Dysponujemy też własnym ośrodkiem szkoleniowym, w którym organizujemy obowiązkowe szkolenia dla operatorów maszyn we wszystkich specjalnościach i kategoriach. Obszar szkoleń intensywnie rozwijamy, zwłaszcza w sferze górnictwa skalnego i ochronie środowiska.

Instytut, jako jednostka proinnowacyjna prowadzi prace B+R ściśle związane z potrzebami rynku. W ostatnich piętnastu latach zakończono ponad 60 projektów celowych realizowanych wspólnie z małymi i średnimi przedsiębiorstwami w ramach projektów: KBN, FSNT NOT, MNIŚW.

Opracowano m.in. technologię odzysku cennych metali ziem rzadkich z luminoforu oraz linię technologiczną do unieszkodliwiania szkła kineskopowego. Wspólnie z firmą Wamet z Bydgoszczy zrealizowaliśmy projekt celowy, którego efektem jest linia do produkcji wsporników do europalet z materiałów odpadowych. Pozwoli to na zagospodarowanie do 12 tys. ton odpadów tartacznych w ciągu roku i zmniejszy istotnie zapotrzebowanie na lite drewno. Kolejnym innowacyjnym rozwiązaniem jest opracowanie technologii wytwarzania ekoimpregnatu do elementów budowlanych zwłaszcza piaskowca. Istotą nowej technologii jest zastosowanie naturalnej krzemionki amorficznej występującej w przyrodzie, jako opal lub chalce-

don, a stanowiącej drobnoziarnisty odpad, powstający podczas produkcji kruszyw chalcedonitowych. Ekoimpregnat jest bezbarwny i w pełni ekologiczny oraz tani w produkcji. W opracowaniu są innowacyjne technologie, wykorzystujące odpady przywęgłowe, osady ściekowe oraz wiele komponentowe odpady powstałe m.in. przy produkcji opakowań.

Przytoczone opracowania mają ochronę patentową. Zostały zaprezentowane w ostatnich latach na polskich i zagranicznych wystawach wynalazków. Uzyskały kilka złotych medali na wystawach i targach: EUREKA w Brukseli, CONCOURS-LEPINE w Paryżu, a także POLEKO w Poznaniu.

Trzykrotnie przyznano Instytutowi tytuł „Lider Innowacji”, a w czerwcu br. został uhonorowany tytułami: Euro Leader 2008 i Lider Rynku 2008.

Szczególnie cenne dla nas są trzy nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za międzynarodowe osiągnięcia wynalazcze oraz kolejne za promowanie wynalazków za granicą.

Działalność Instytutu nie koncentruje się wyłącznie na wyrobach i technologiach. Nasi eksperci z Centrum Gospodarki Odpadami brali udział, jako jedni z trzech wykonawców, w tworzeniu Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010 i odpowiadali za sektor odpadów niebezpiecznych. Opracowali Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego 2010 oraz wiele planów dla gmin i powiatów. Efektem ich pracy są założenia „Krajowego systemu zbierania baterii i akumulatorów przenośnych” wraz z projektem zmian legislacyjnych.

Instytut zajmuje się też wspieraniem transferu innowacyjnych technologii do i z sektora MŚP z wykorzystaniem publicznych środków pomocowych UE i EOG, m.in. w ramach sieci Enterprise Europe Network.

Podnoszenie innowacyjności polskiej gospodarki jest wiodącym tematem działań rządowych. Sądzę, że działania Instytutu temu służą.

■ dr Stefan Góralczyk
dyrektor
Instytutu Mechanizacji Budownictwa
i Górnictwa Skalnego